

Vold i psykiatrien

2 ud af 3 af FOAs medlemmer ansat i psykiatrien har været udsat for trusler inden for det seneste år. Mere end hver fjerde har været udsat for vold.

Det viser en undersøgelse, som FOA har lavet blandt de medlemmer, der arbejder i psykiatrien.

Undersøgelsen er gennemført fra 30. april til 8. maj 2015. 1.025 deltog i undersøgelsen, svarende til en svarprocent på 33 procent.

Hovedkonklusioner:

- 2 ud af 3 af FOAs medlemmer, der er ansat i psykiatrien, har været udsat for trusler inden for de seneste 12 måneder. Mere end hver fjerde har været udsat for vold.
- Mere end 8 ud af 10 af medlemmerne i psykiatrien har kendskab til, at andre på arbejdspladsen har været udsat for trusler, mens 6 ud af 10 har kendskab til, at andre på arbejdspladsen er blevet udsat for vold.
- 6 ud af 10 af medlemmerne er meget eller overvejende enige i, at der er kommet flere episoder med voldelige og/eller truende patienter/borgere end tidligere.
- En tredjedel af medlemmerne i psykiatrien har oplevet, at deres arbejdsplads har politianmeldt voldsepisoder, og 37 procent har oplevet politianmeldelse af episoder med trusler.
- 7 ud af 10 af medlemmerne er meget eller overvejende enige i, at stof/alkoholmisbrug er årsag til flere episoder med voldelige og/eller truende patienter/borgere.
- Næsten 2 ud af 3 af FOAs medlemmer i psykiatrien er meget eller overvejende enige i, at lang ventetid kan medvirke til, at patienter/borgere bliver truende og/eller voldelige.
- Medlemmerne beskriver, at vold og trusler især fremkommer i tvangssituationer, i forbindelse med personlig pleje og medicinudlevering, samt når patienterne er psykotiske.

KONTAKT

Rapport udarbejdet af:
FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Amalie Dam-Hansen
Tlf. 46 97 2681

Anne Mejer
Tlf. 46 97 24 73

Cæcilie Saul
Tlf. 46 97 2385

- 9 ud af 10 medlemmer i psykiatrien vurderer i nogen eller høj grad, at de har de rigtige redskaber til at forebygge og håndtere konflikter med patienter/borgere.
- De medlemmer, der vurderer, at de i høj grad har de de rigtige redskaber til at forebygge konflikter med patienter/borgere, oplever i mindre grad trusler og vold.
- Medlemmer oplever sjældnere trusler og vold, hvis normeringen på deres arbejdsplads er tilpas, og hvis de har tilstrækkelig tid til samtale og samvær med borgere/patienter og pårørende.
- Medlemmer på arbejdspladser med tilfredsstillende fysiske rammer har i mindre grad oplevet trusler og vold. Det samme gælder på de arbejdspladser, hvor personalet har de nødvendige kompetencer.

2 ud af 3 af medlemmerne i psykiatrien har været udsat for trusler

2 ud af 3 (66 %) af medlemmerne i undersøgelsen har været udsat for trusler inden for de seneste 12 måneder. Mere end hver fjerde (27 %) har været udsat for vold, mens 28 procent ikke har været udsat for hverken trusler eller vold.

To af dem, der har været udsat for vold og trusler, beskriver det således:

Det var en bæltefikseret patient, som skulle have injektion. Selvom han var fikseret, fik han fat i min hånd og ville brække den. Samme patient er kommet med trusler om at slå mig ihjel.

Kvinde, 36 år, ansat i en psykiatrisk hospitalsafdeling

Ca. 2-3 gange om ugen får jeg at vide, at jeg skal passe på, når jeg skal hjem, da jeg kan møde nogen, der vil slå mig ihjel.

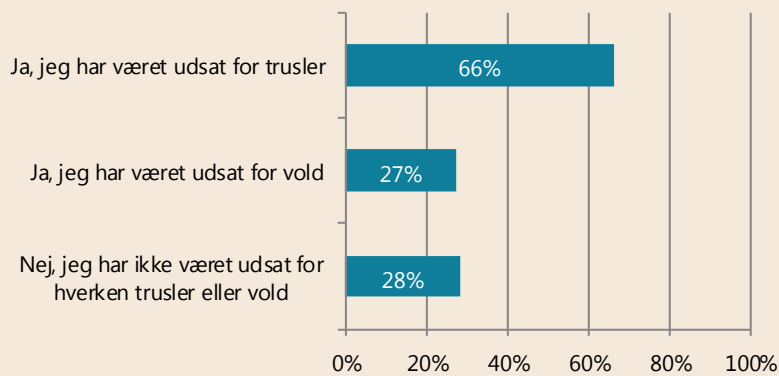
Kvinde, 46 år, ansat i socialpsykiatrien

Medlemmerne blev også spurgt til, om de har kendskab til, at patienter/borgere inden for det seneste år har udsat andre på arbejdspladsen for trusler og/eller vold. Her svarede mere end 8 ud af 10 (82 %), at de har kendskab til, at andre har været udsat for trusler, mens 6 ud af 10 (61 %) har kendskab til vold. Kun 8 procent angiver, at de ikke har kendskab til, at andre på arbejdspladsen har været udsat for trusler eller vold.

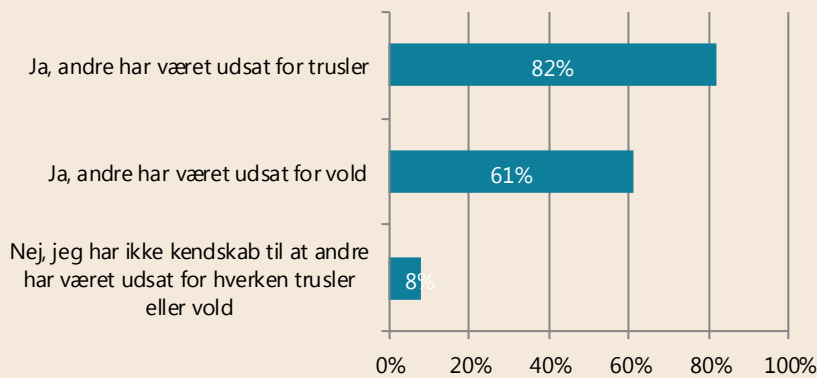
Andelene fremgår af figur 1 næste side.

Figur 1. De ansattes oplevelser af vold og trusler

Har patienter/borgere inden for de seneste 12 måneder udsat dig for trusler og/eller vold på din arbejdsplads?

Har du kendskab til, at patienter/borgere inden for de seneste 12 måneder har udsat andre på din arbejdsplads (kolleger, patienter, borgere, pårørende) for trusler og/eller vold?

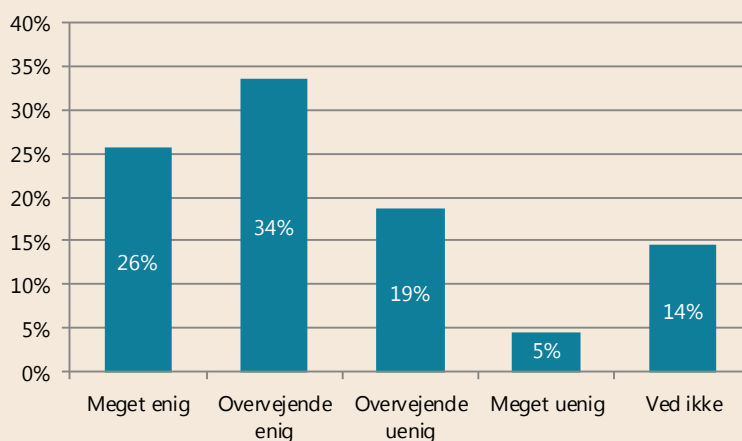
Antal svar: Henholdsvis 976 og 975 medlemmer i psykiatrien. Det har været muligt at sætte flere kryds. Under 1 % har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet og er taget ud af figuren.

Blandt dem, der har været udsat for vold, har 82 procent også været udsat for trusler. Blandt dem, der har været udsat for trusler, har 66 procent også været udsat for vold.

6 ud af 10 oplever, at der er kommet flere episoder med vold og trusler

6 ud af 10 (60 %) af medlemmerne i psykiatrien er meget eller overvejende enige i, at der er kommet flere episoder med voldelige og/eller truende patienter/borgere end tidligere. Hver fjerde (24 %) er meget eller overvejende uenige.

Figur 2. Tænk gerne på dine oplevelser på din arbejdsplads det seneste år. Hvor enig eller uenig er du i, at der er flere episoder med voldelige og/eller truende patienter/borgere end tidligere?

Antal svar: 934 medlemmer i psykiatrien. 3 procent har svaret "ikke relevant" og er taget ud af undersøgelsen. På grund af afrundinger summerer det ikke til 100 %.

Én af dem, der har oplevet en stigning i antallet af trussels- og voldsepisoder, beskriver det sådan her:

Svært misbrugende psykotiske patienter i vores modtagelse er et stigende problem. Ligeledes pga. projektet om mindre tvang er vores grænsesætning af svært syge patienter begyndt at smuldre, hvilket medfører flere farlige episoder.

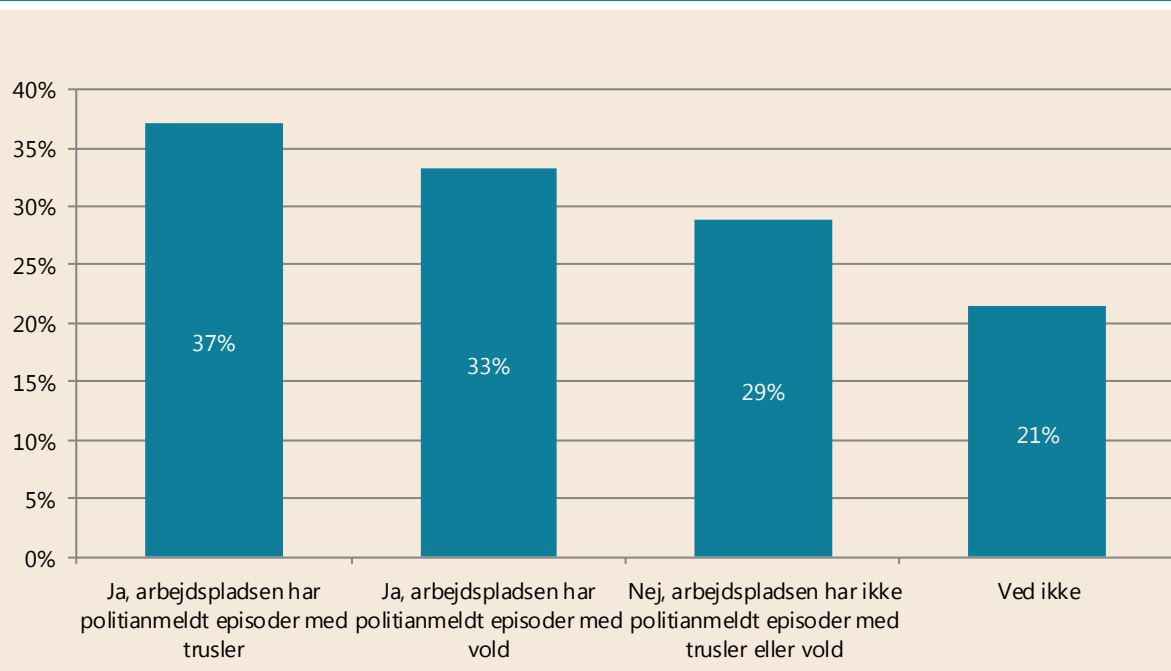
Mand, 37 år, ansat i en psykiatrisk hospitalsafdeling

Halvdelen af FOAs medlemmer i psykiatrien har oplevet, at arbejdspladsen har politianmeldt borgere/patienter for vold eller trusler

En tredjedel (33 %) af medlemmerne har oplevet, at deres arbejdsplads har politianmeldt episoder med vold, og 37 procent har oplevet politianmeldelse af episoder med trusler. Knap 3 ud af 10 (29 %) har ikke oplevet, at arbejdspladsen har politianmeldt episoder med trusler eller vold, og 21 procent svarer "Ved ikke".

Det er kun de medlemmer, der enten selv har været udsat for trusler eller vold, eller hvor andre på arbejdspladsen har, som har fået spørgsmålet.

Figur 3. Har din arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder politianmeldt borgere/patienter for trusler og/eller vold?

Antal svar: 875 medlemmer i psykiatrien. Det har været muligt at sætte flere kryds. Det er kun de medlemmer, som enten selv har været udsat for trusler eller vold, eller hvor andre på arbejdspladsen har, som har fået spørgsmålet.

En af dem, der har oplevet arbejdspladsen lave en politianmeldelse, forklarer situationen på denne måde:

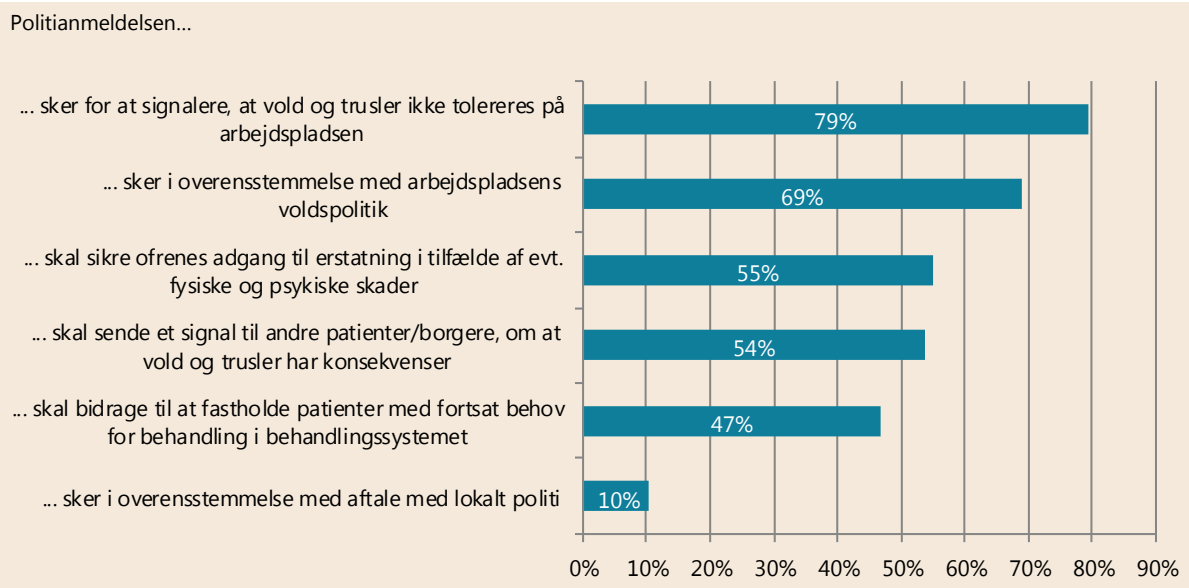
Der var en beboer, der kom beruset hjem. Han var vredladen og til det pågældende personale, der var på job, udtalte han, at han ville slå os alle sammen ihjel! Dette blev anmeldt til politiet.

Kvinde, 35 år, ansat i socialpsykiatrien

Politianmeldelse sker blandt andet for at sende et signal om, at vold og trusler ikke accepteres

Medlemmerne er blevet spurgt til, hvilke overvejelser, der typisk indgår i beslutningen om at politianmelde volds- eller trusselsepisoder. Svarene fremgår af figur 4 nedenfor.

Figur 4. Hvilke af følgende overvejelser indgår typisk i beslutningen om at politianmelde en episode med trusler og/eller vold?

Antal svar: 431 medlemmer i psykiatrien. Det har været muligt at sætte flere kryds. Spørgsmålet er stillet til de medlemmer, der har oplevet, at arbejdspladsen har lavet en politianmeldelse.

Hele 79 procent af politianmeldelserne sker ud fra en overvejelse om at "signalere, at vold og trusler ikke tolereres på arbejdspladsen". Mere end 2 ud af 3 (69 %) angiver, at politianmeldelsen "sker i overensstemmelse med arbejdspladsen voldspolitik".

55 procent har angivet, at politianmeldelsen "sker for at sikre ofrenes adgang til erstatning i tilfælde af fysiske og psykiske skader", og 54 procent, at det "skal sende et signal til andre patienter/borgere, om at vold og trusler har konsekvenser". Endelig har 47 procent angivet, at politianmeldelsen "skal bidrage til at fastholde patienter med fortsat behov for behandling i behandlingssystemet". Kun 10 procent angiver, at politianmeldelsen "sker i overensstemmelse med aftale med det lokale politi".

Et af medlemmerne beskriver, hvilke forhindringer der kan være for at lave en politianmeldelse:

Vi har i afdelingen oplevet meget voldelige patienter, hvor problemet er, at man skal stå frem som vidne, når det skal anmeldes til politiet. Det vil sige, at gerningsmanden får ens fulde navn og adresse.

Kvinde, 36 år, ansat i en psykiatrisk hospitalsafdeling

Lang ventetid og stof/alkoholmisbrug kan føre til flere voldelige episoder

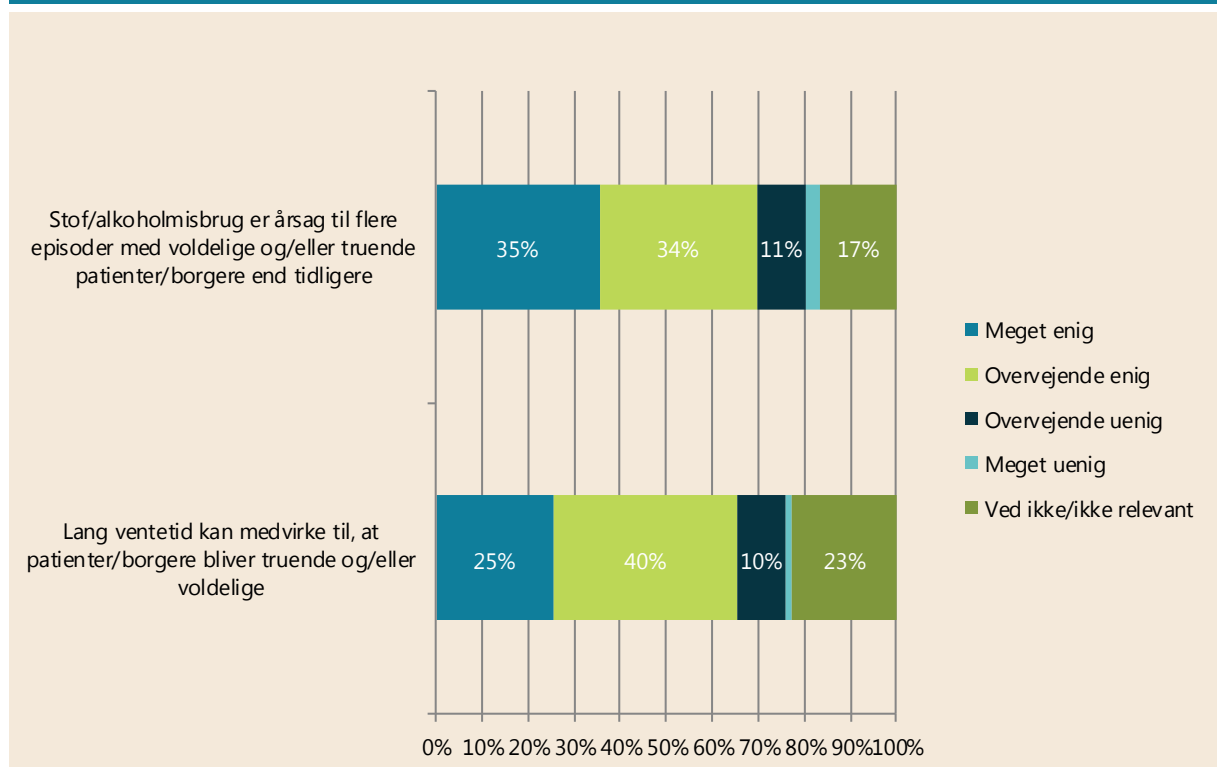
7 ud af 10 (69 %) af medlemmerne er meget eller overvejende enige i, at stof/alkoholmisbrug er årsag til flere episoder med voldelige og/eller truende patienter/borgere end tidligere. Eksempelvis fortæller et medlem:

Jeg oplever, at problemet med vold og trusler primært er centreret omkring den gruppe af patienter, som har et stofmisbrug/blandingsmisbrug. Disse patienter kan optræde så truende eller være så voldsomt udad-reagerende, at det er bydende nødvendigt at bæltefikse patienten.

Mand, 51 år, ansat i en psykiatrisk hospitalsafdeling

Næsten 2 ud af 3 (65 %) af medlemmerne i undersøgelsen er meget eller overvejende enige i, at lang ventetid kan medvirke til, at patienter/borgere bliver truende og/eller voldelige. Kun 24 procent er meget eller overvejende uenige. Dette fremgår af figur 5 nedenfor:

Figur 5. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Antal svar: 934 medlemmer i psykiatrien.

Vold og trusler sker især i tvangssituationer

Medlemmerne er blevet bedt om at beskrive de situationer, hvor de selv eller deres kollegaer er blevet udsat for trusler og vold. 511 personer har valgt at gøre dette.

Mange beskriver, at vold og trusler især fremkommer i tvangssituationer. Det kan eksempelvis være ved bæltefiksering, indespærring, tvangsindlæggelse eller skærmning. En person beskriver det således:

Har set kollegaer, der har fået kastet ting efter sig, hvor det også har ramt dem. Alle situationer er sket i forbindelse med korrektion, begrænsninger eller tvang.

Mand, 22 år, ansat i en psykiatrisk hospitalsafdeling

Andre beskriver, at vold og trusler ofte fremkommer i forbindelse med personlig pleje og medicinudlevering:

Personlig pleje hos visse borgere er altid forbundet med slag, sætte negle i vores hænder, vride vores fingre om, rive i vores tøj og spytte, trusler om slag og ikke mindst verbale grovheder, ofte med seksuelle undertoner.

Kvinde, 58 år, ansat i socialpsykiatrien

Det er stort set dagligt, at man bliver udsat for trusler - "verbal vold". Personalet er af og til udsat for vold i forbindelse med medicinudlevering/pleje mm.

Mand, 35 år, ansat på et psykiatrisk bosted

Mange beskriver, hvordan vold og trusler især kommer fra alkoholikere og misbrugere. Derudover er det ofte skizofrene eller psykotiske patienter/borgere.

Når borgeren bliver psykotisk, kan der nemt opstå en konflikt. Jeg har oplevet nogle gange at blive råbt af, kaldt grimme ting og blive truet med knytnæve.

Kvinde, 64 år, ansat på et psykiatrisk bosted

Endelig beskriver en del medlemmer også, at de voldelige situationer ofte opstår helt pludseligt.

En beboer skulle have hjælp til toiletbesøg og blev pludselig uden varsel udad-reagerende og slog min kollega med knytnæver.

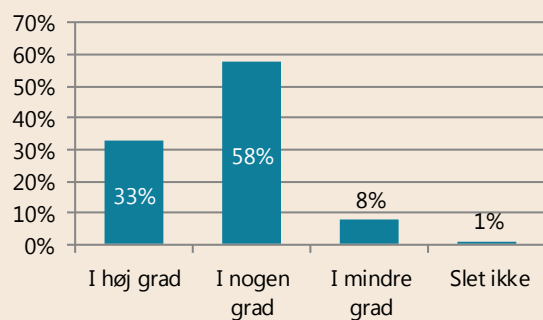
Kvinde, 55 år, ansat i socialpsykiatrien

9 ud af 10 medlemmer i psykiatrien vurderer i nogen eller høj grad, at de har de rigtige redskaber til at forebygge og håndtere konflikter med patienter/borgere

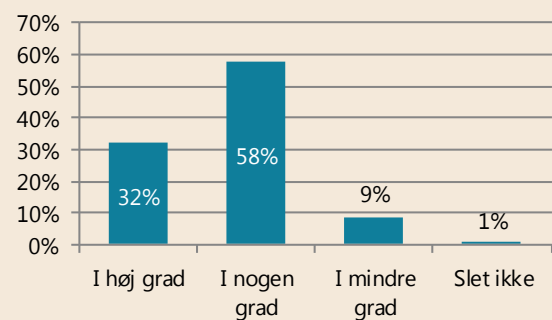
FOAs medlemmer i psykiatrien er blevet spurgt til, i hvilken grad de vurderer, at de har de rigtige redskaber til at forebygge og håndtere konflikter med patienter/borgere. Deres svar kan ses i figur 6 nedenfor.

Figur 6. I hvilken grad vurderer du, at du har de rigtige redskaber til at..

...håndtere konflikter med patienter/borgere?

...forebygge konflikter med patienter/borgere?

Antal svar: 932 medlemmer i psykiatrien. 0,7 procent har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant i min stilling" og er ikke medtaget i figuren.

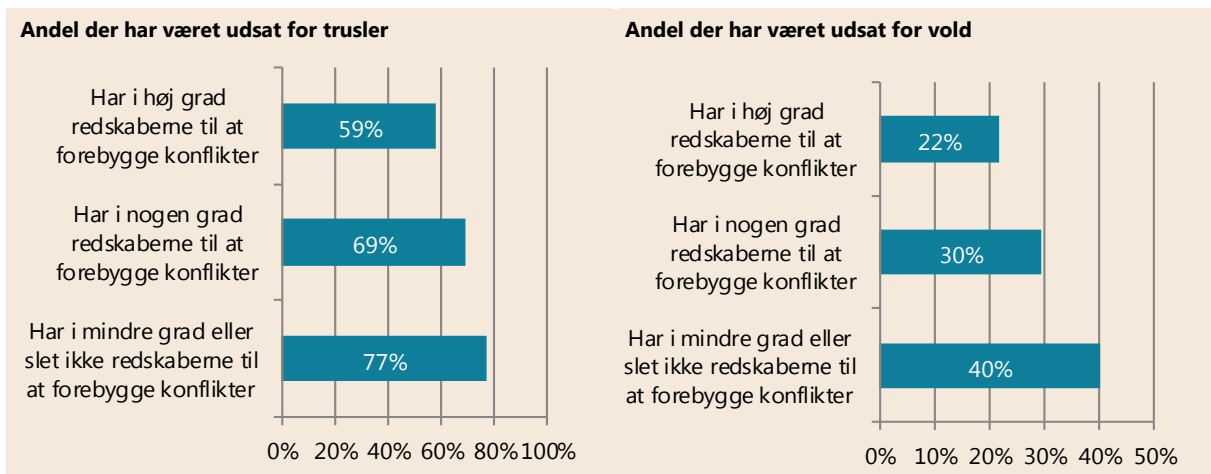
Hver tredje (33 %) af medlemmerne i psykiatrien vurderer i høj grad, at de har de rigtige redskaber til at håndtere konflikter med patienter/borgere. Knap 6 ud af 10 (58 %) oplever i nogen grad, at de har de rigtige redskaber, mens 1 ud af 10 (9 %) i mindre grad eller slet ikke vurderer, at de har de rigtige redskaber til at kunne håndtere konflikter med patienter/borgere.

Stort set samme svarfordeling findes på spørgsmålet om, hvorvidt medlemmerne vurderer, at de har de rigtige redskaber til at forebygge konflikter. Her svarer hver tredje (32 %), at de høj grad vurderer, at de har de rigtige redskaber til at forebygge konflikter med patienter/borgere, men knap 6 ud af 10 (58 %) svarer, at de i nogen grad har de rigtige redskaber.

Færre medlemmer oplever vold og trusler, hvis de vurderer, at de har de rigtige redskaber til at forebygge konflikter

Medlemmer, der i høj grad har redskaberne til at forebygge konflikter, oplever i mindre grad at blive udsat for trusler og vold. Dette kan ses af figur 7 nedenfor.

Figur 7. Andel, der har været udsat for trusler og vold, fordelt i forhold til, i hvilken grad de vurderer, at de har de rigtige redskaber til at forebygge konflikter med patienter/borgere.

Antal svar: 932 medlemmer i psykiatrien ("I høj grad": 299, "I nogen grad": 529, "I mindre grad eller slet ikke": 87).
 Spørgsmålene lød: "I hvilken grad vurderer du, at du har de rigtige redskaber til at forebygge konflikter med patienter/borgere?" og "Har patienter/borgere inden for de seneste 12 måneder udsat dig for trusler og/eller vold på din arbejdsplads?".
 Svar kategorierne "I mindre grad" og "Slet ikke" er lagt sammen, fordi der var så få respondenter i hver kategori.

Blandt medlemmer, der i høj grad har redskaberne til at forebygge konflikter med patienter/borgere er andelen, der har været udsat for trusler, 59 procent, mens den tilsvarende andel er 77 procent blandt medlemmer, der i mindre grad eller slet ikke har redskaberne til at forebygge konflikter (figur 7).

Ligeledes viser figur 7, at 22 procent har været udsat for vold blandt medlemmer, der i høj grad oplever at have redskaberne til forebyggelse, hvorimod den tilsvarende andel er 40 procent blandt de medlemmer, der i ringe grad eller slet ikke har redskaberne til at forebygge konflikter med patienter/borgere.

Medlemmer oplever sjældnere trusler og vold, hvis normeringen på deres arbejdsplads er tilpas, og hvis de har tilstrækkelig tid til samtale med borgere/patienter og pårørende

Medlemmerne er blevet spurgt til, om antallet af ansatte på arbejdspladsen passer til antallet af borgere/patienter. Dette kalder vi i det følgende for normeringen.

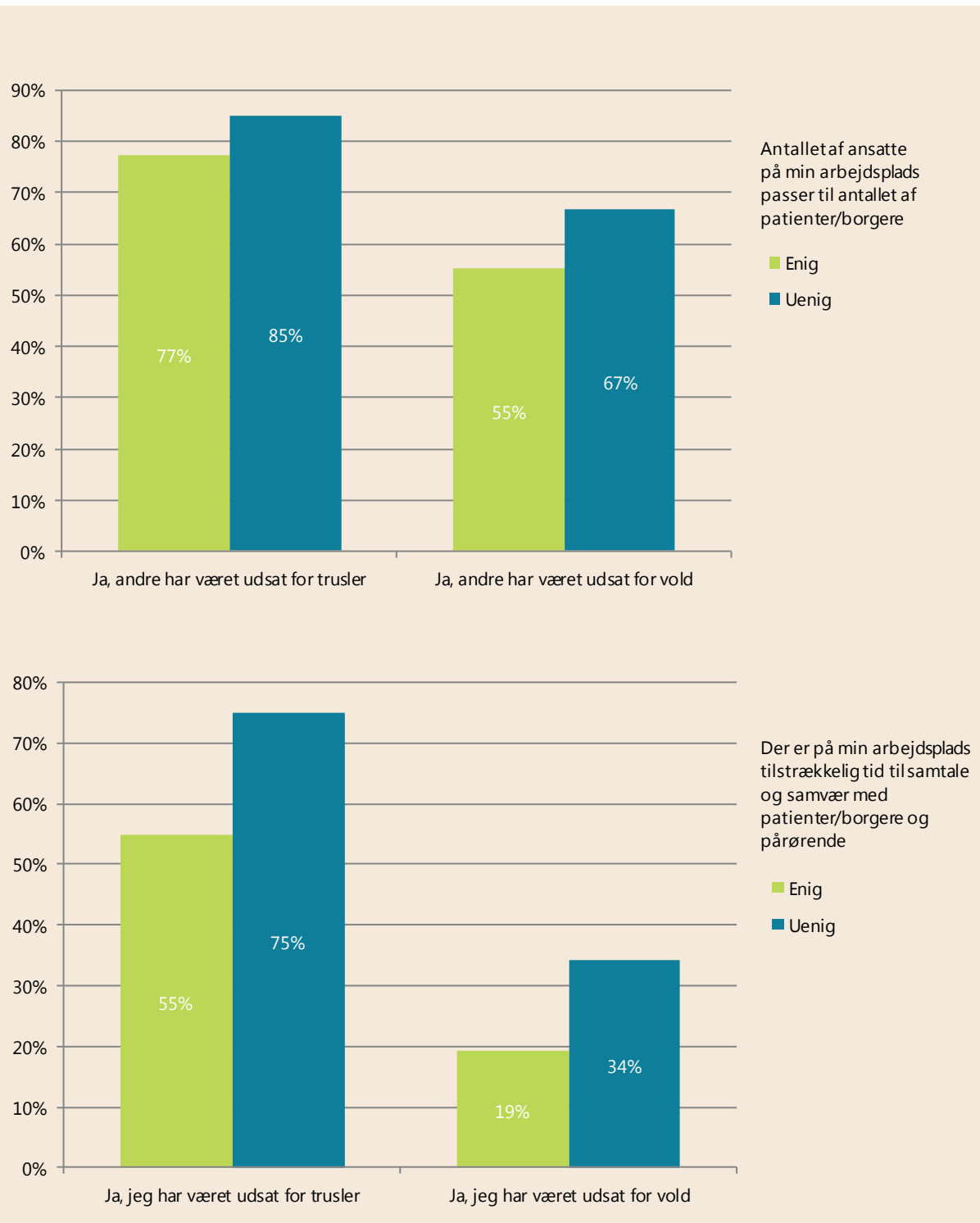
Undersøgelsen tyder på, at medlemmer sjældnere oplever trusler og vold, hvis normeringen på deres arbejdsplads er tilpas.

Blandt de medlemmer, der er enige i, at normeringen på arbejdspladsen er tilpas, har 56 procent oplevet trusler. Blandt de, der er uenige i, at normeringen er tilpas, er den tilsvarende andel 74 procent. Tilsvarende er andelen, der har oplevet vold, højere blandt dem, der er uenige i, at normeringen er tilpas. Her har hvert tredje medlem (33 %) været udsat for vold, hvorimod det kun er hver femte medlem (21 %), der mener, at normeringen er tilpas (se figur 8 – næste side).

Samtidig viser undersøgelsen, at medlemmer på arbejdspladser med tilstrækkelig tid til samtale og samvær med patienter/borgere og pårørende i mindre grad har været udsat for trusler og vold.

Blandt dem, der er meget eller overvejende enige i, at der er tilstrækkelig tid til samtale og samvær, har 55 procent været udsat for trusler og 19 procent været udsat for vold. De tilsvarende andele blandt dem, der ikke oplever, at der er tilstrækkelig tid til samtale og samvær, er henholdsvis 75 procent og 34 procent. Andelen fremgår af figur 8 næste side.

Figur 8. Har patienter/borgere inden for de seneste 12 måneder udsat dig for trusler og/eller vold på din arbejdsplads? Krydset med normering samt tid til samtale og samvær.

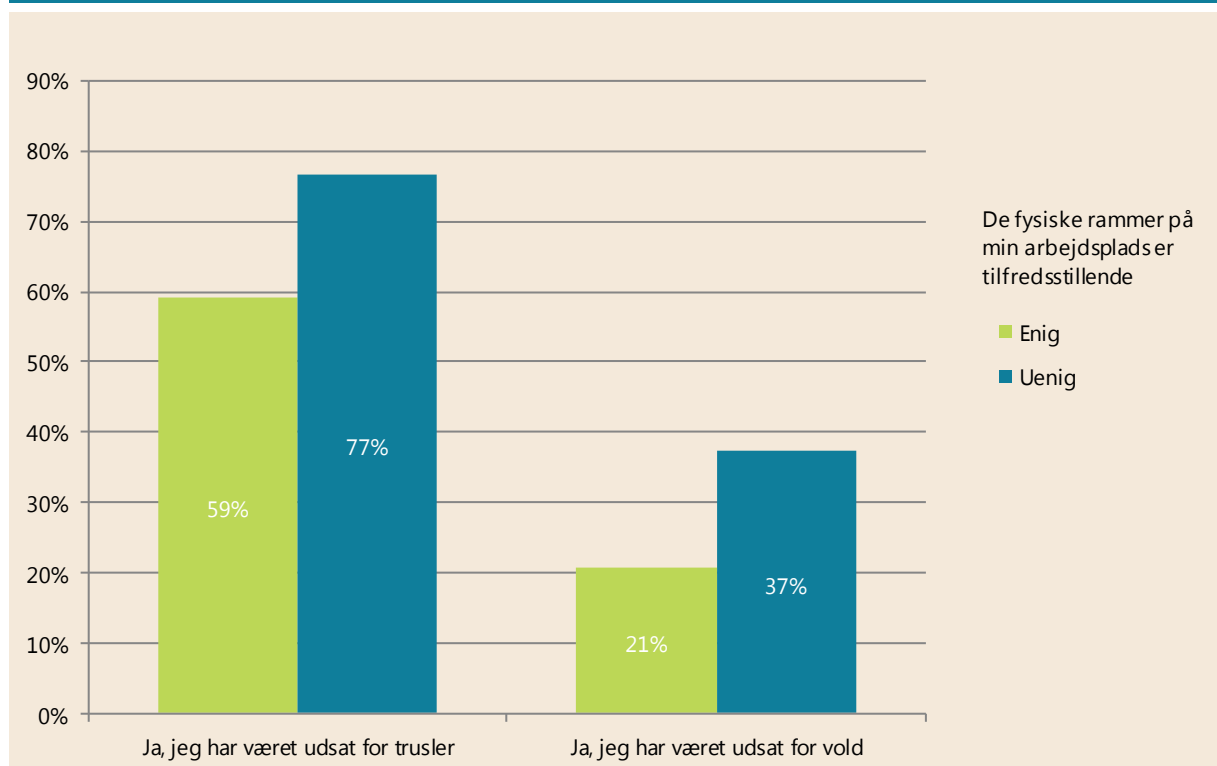

Antal svar: 941 medlemmer i psykiatrien. "Meget enig" og "Overvejende enig" er slået sammen til "Enig". "Meget uenig" og "Overvejende uenig" er slået sammen til "Uenig".
 Der er statistisk sikker sammenhæng mellem oplevelsen af trusler/vold og henholdsvis antal ansatte på arbejdspladsen og tilstrækkelig tid til samtale og samvær med patienter/borgere og pårørende.

Medlemmer på arbejdspladser med tilfredsstillende fysiske rammer oplever sjældnere trusler og vold

I undersøgelsen er medlemmerne blevet spurgt ind til, om de oplever, at de fysiske rammer på arbejdspladsen er tilfredsstillende. Dette er blevet krydset med oplevelser af vold og trusler. Resultatet fremgår af figur 9 nedenfor.

Figur 9. Har patienter/borgere inden for de seneste 12 måneder udsat dig for trusler og/eller vold på din arbejdsplads? Krydset med oplevelsen af arbejdspladsens fysiske rammer.

Antal svar: 941 medlemmer i psykiatrien. "Meget enig" og "Overvejende enig" er slået sammen til "Enig". "Meget uenig" og "Overvejende uenig" er slået sammen til "Uenig".
Der er statistisk sikker sammenhæng mellem oplevelsen af trusler/vold, og om de fysiske rammer er tilfredsstillende.

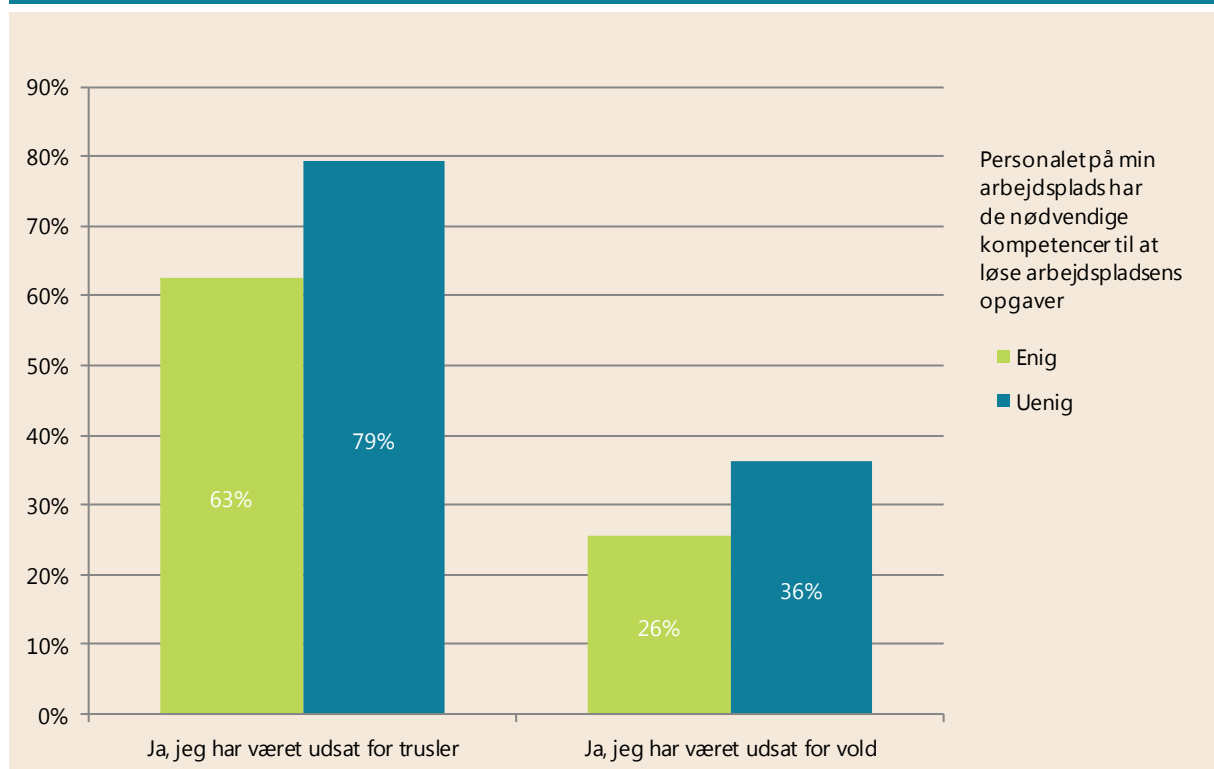
Figur 9 viser, at knap 6 ud af 10 (59 %) af de medlemmer, der er enige i, at de fysiske rammer på arbejdspladsen er tilfredsstillende, været udsat for trusler. Blandt de, der ikke oplever, at de fysiske rammer er tilfredsstillende, er den tilsvarende andel 77 procent. De fysiske rammer ser også ud til at have indflydelse på vold. Blandt medlemmer med tilfredsstillende fysiske rammer har 37 procent oplever vold i det seneste år, hvorimod det gælder for 21 procent af dem, der er uenige i, at de fysiske rammer er tilfredsstillende.

Medlemmer oplever sjældnere trusler og vold, hvis de er ansat på arbejdspladser, hvor personalet har de nødvendige kompetencer

Blandt medlemmer, der er enige i, at personalet på deres arbejdsplads har de nødvendige kompetencer, har 63 procent været udsat for trusler og 26 procent været udsat for vold. Blandt medlemmer, der er uenige i, at personalet på deres arbejdsplads har de nødvendige kompetencer, er de tilsvarende andele henholdsvis 79 procent og 36 procent.

Sammenhængen mellem oplevelsen af trusler/vold, og om personalet har de nødvendige kompetencer, er statistisk sikker.

Figur 10. Har patienter/borgere inden for de seneste 12 måneder udsat dig for trusler og/eller vold på din arbejdsplads? Krydset med om personalet på arbejdspladsen har de nødvendige kompetencer.

Antal svar: 941 medlemmer i psykiatrien. "Meget enig" og "Overvejende enig" er slået sammen til "Enig". "Meget uenig" og "Overvejende uenig" er slået sammen til "Uenig".

Der er statistisk sikker sammenhæng mellem oplevelsen af trusler/vold, og om personalet har de nødvendige kompetencer.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført fra 30. april til 8. maj 2015.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse udsendt til de af FOAs medlemmer, der arbejder i psykiatrien. Der blev udsendt én påmindelse i dataindsamlingsperioden.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen er FOAs erhvervsaktive medlemmer ekskl. elever, der arbejder i psykiatrien, herunder på døgninstitutioner/bosteder. I alt blev 3.389 personer inviteret til at deltage i undersøgelsen. Blandt disse viste 290 e-mailadresser sig at være uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 3.099.

Antal besvarelser og svarprocent

1.025 medlemmer, svarende til 33 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist. 31 procent svarede på alle spørgsmål, mens 2 procent afgav nogle svar.

Vægtning af data

Der er ikke anvendt vægtning af data.